



Vaše značka PNKO 00588/2023
Sp. zn. 32/2022/NZ/PB
Č. j. KVOP-13790/2023
Datum 12. dubna 2023

Vážený pan
MUDr. Jan Křen
ředitel
Psychiatrická nemocnice Kosmonosy
Lípy 15
293 06 Kosmonosy

Vážený pane řediteli,

reaguji na Váš dopis ze dne 10. března 2023, který jste mi zaslal v souvislosti s následnou systematickou návštěvou Psychiatrické nemocnice Kosmonosy.

Děkuji Vám za zaslání doplňujícího vyjádření a za energii, kterou věnujete naplnění navržených opatření. Z hlediska účelu návštěvy, kterým je posílení prevence špatného zacházení, považuji Vaše vyjádření k navrženým opatřením za dostatečné.¹ V tuto chvíli systematickou návštěvu nemocnice proto uzavírám. Považuji však za potřebné ještě konstatovat následující.

Opatření č. 12: Odstranit rizikové prvky z prostor určených pro pacienty v akutním stavu.

Ve svém posledním vyjádření uvádíte, že na pavilonech A i B již proběhla výměna oken a probíhají další rekonstrukční práce. Do léta máte v plánu vymalování oddělení a další nutné úpravy včetně vnějších kuřáren na oddělení A12 a B1. Píšete, že fotodokumentaci zasíláte v příloze.

Z Vašeho doplnění a zasláné fotodokumentace není jasné, zda došlo k úpravě radiátorů v místnosti určené k omezování pacientů na oddělení B1, sprchových závěsů a baterií s hadicí na oddělení B1. Prezentace, které jste mi zaslal, obsahují pouze fotografie oddělení A16 a K20.

Z tohoto důvodu znovu apeluji, aby nemocnice uvedené rizikové prvky bezodkladně odstranila. Nemocnice musí přijímat kroky k tvorbě takového prostředí, které je pro pacienta při respektu k jeho autonomii co nejméně ohrožující. Prostor, v němž je osoba držena, musí být přiměřené jejímu zdravotnímu stavu. **V opačném případě se může jednat o absenci respektu k potřebám člověka.**²

1 Ve smyslu § 21a odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

2 Uvedený projev nezohlednění potřeb člověka může představovat až porušení povinnosti ochránit život pacienta, což je závazek plynoucí státu z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Fernandes de Oliveira proti Portugalsku* ze dne 31. ledna 2019, stížnost č. 78103/14, bod 124.

Opatření č. 27: Na oddělení A16 ukončit praxi omezování vycházek pacientům v kategorii III.

Uvádíte, že opatření bylo naplněno a k omezení vycházek pacientů v ochranném léčení může dojít pouze z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Jako potvrzení jste mi zaslal Řád a režim oddělení A16.

V části 6.1 Vycházky tohoto dokumentu je skutečně uvedeno, že každý pacient má právo během léčby na vycházky, pokud to jeho aktuální zdravotní stav dovoluje. Dále však tato část odkazuje na kapitolu 3. Zde je mimo jiné uvedeno, že pacient v kategorii 3 nemá právo opustit oddělení samostatně ani v doprovodu personálu. Proto upozorňuji, že uvedená informace může zakládat nesrovnalosti. Doporučuji charakteristiku kategorie 3 vyjasnit, tak aby bylo jasné, že možnost vycházky se váže na aktuální zdravotní stav pacienta.

Opatření č. 29: Přepracovat standard „Práva a povinnosti pacienta s uloženým ochranným léčením“ v souladu se zákonem a doplnit jej o další práva a informace související s výkonem ochranného léčení.

Uvedl jste, že standard „Práva a povinnosti pacienta s uloženým ochranným léčením“ budete revidovat a konzultovat s Vaším právníkem. V posledním dopisu jste psal, že platná verze je součástí přílohy. Nová verze standardu „Práva a povinnosti pacienta s uloženým ochranným léčením“ však mezi přílohami nebyla.

V tuto chvíli proto mohu pouze znovu zdůraznit, že nemocnice nemá univerzální oprávnění k zákazu mobilního telefonu, návštěv, předávání korespondence ani ke kontrole balíků. Zákonné zmocnění³ nemocnice k těmto krokům jasně vymezuje, že nemocnice může přistoupit k takovému opatření pouze za situace, že existuje souvislost mezi opatřením a narušením individuálního léčebného postupu. Standard by měl toto zákonné vymezení reflektovat.

Vážený pane řediteli, netrvám na zaslání dalšího doplňujícího vyjádření k těmto opatřením, nicméně zdůrazňuji jejich důležitost pro praxi nemocnice.

Závěrem bych rád dodal, že zpráva a návazné písemnosti budou v souladu s § 23 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv a podle zavedené praxe zveřejněny v informačním systému Evidence stanovisek ochránce.

Ještě jednou Vám děkuji za poskytnutou součinnost.

S pozdravem

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

3 Viz § 85 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o specifických zdravotních službách. Odkazují také na základní zásadu vztahující se na výkon ochranného léčení – nemožnost omezovat lidská práva nad případy a míru stanovenou zákonem. Viz § 83 odst. 3 zákona o specifických zdravotních službách.